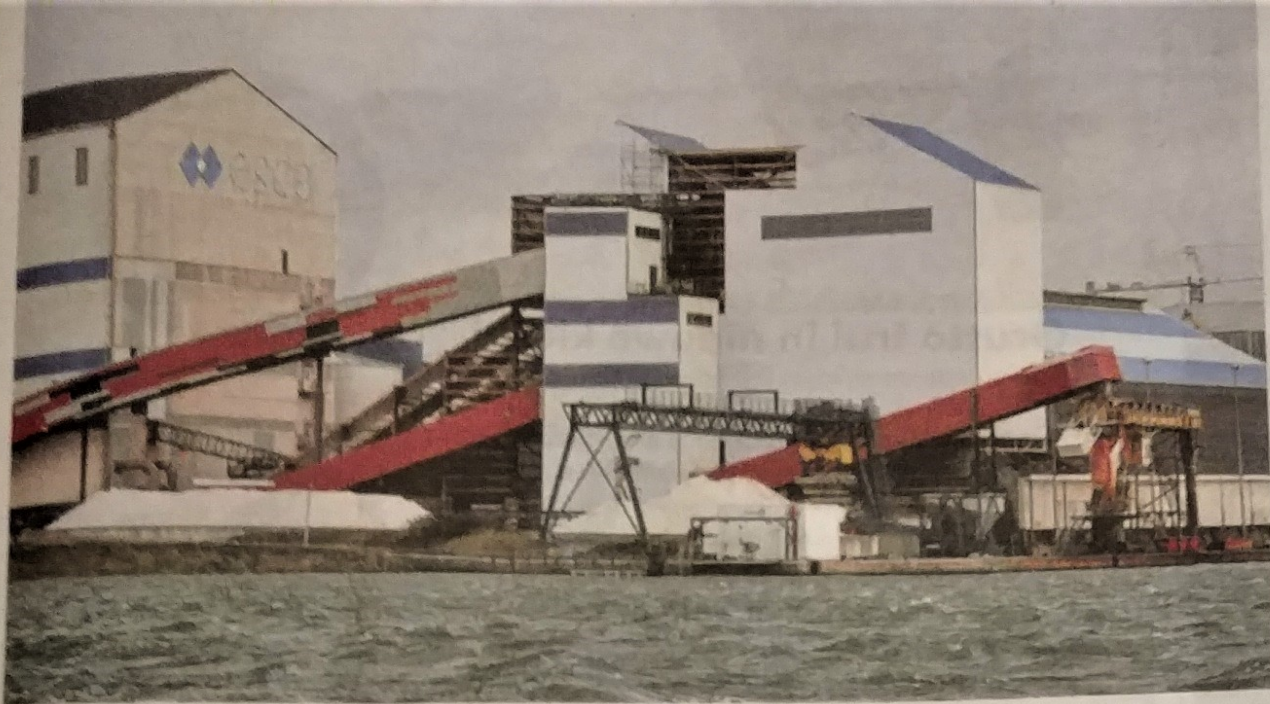

De zoutfabriek van Esco/Frisia Zout in Harlingen. Foto: archief Dick Manshande

Statenleden niet gerust op stabiliteit zoutputten

BODEMDALING

Jan Ybema

Harlingen | Bodemdaling boven zoutcavernes kan nog vele tientallen jaren na winning optreden. Daarover wordt pas sinds kort goed nagedacht, erkent de toezichthouder. Friese Statenleden zijn er niet gerust op.

Zo'n 30 tot 34 centimeter is de bodem tussen Wijnaldum en Sexbierum gedaald door de vroegere zoutwinning in het wingebied Barradeel. Dat is op zich al fors, vond ook Matthijs Schouten van het Staatstoezicht op de Mijnen woensdag bij een expertbijeenkomst over mijnbouw. Statenleden toonden zich echter bezorgd dat zich in de toekomst nog onvoorziene effecten voordoen.

Als zout uit diepe bodemlagen is gewonnen, blijft een caverne achter – een soort lensvormige holte met pekkel. „In het verleden hadden we een wat naïef vertrouwen dat cavernes konden worden afgesloten en dat dat eeuwig stabiel zou blijven”, aldus Schouten. „Sinds een jaar of twintig is duidelijk dat je ook met andere scenario's rekening moet houden.”

Dat bleek in 2018 toen een zoutput bij Veendam pekkelwater lekte en mogelijk ook diesel. Dat laatste was erin gepompt omdat een dun laagje olie op de pekkel het dak van de zoutcaverne beschermde tegen oplossen. Behalve vervuiling kan dan ook bodemdaling optreden.

Niet vooruit gedacht

De zoutwinning bij Sexbierum is destijds ook begonnen zonder vooraf goed over de beëindiging van de winning en eventuele langetermijngevolgen na te denken, erkende SodM. Anton Meijerman (CDA) was onaangenaam verrast. „Hoe kun je als toezichthouder nou je werk doen

als daar niet over vooruit is gedacht?” vroeg ook Jochem Knol (GrienLinks) zich vertwijfeld af.

„Ik snap dat u dat zegt”, aldus Schouten. „Intussen is dat dus veranderd. Bij nieuwe zoutwinning moet er van tevoren een plan komen voor de afsluiting en een onderbouwde inschatting van langetermijneffecten.”

De zoutput bij Sexbierum is ongeveer een miljoen kuub groot. „Dat is niet enorm. Voor cavernes van zulke omvang zijn altijd goede mogelijkheden om ze veilig af te sluiten”, probeerde Schouten de Statenleden gerust te stellen.

Bodemdaling

Bodemdaling door gas- en zoutwinning alleen leidt in Fryslân eigenlijk nooit tot schade, liet Peter Fokker van TNO zien. „Maar wanneer als reactie op bodemdaling het waterpeil wordt verlaagd, kan dat wél tot schade leiden. Gebouwen en infrastructuur kunnen beschadigd raken doordat gefundeerde en niet-gefundeerde delen scheef komen te staan ten opzichte van elkaar.”

Wetterskip Fryslân is dan ook een verklaard tegenstander van gas- en zoutwinning. „Als we het peil níét met de bodem laten meedalen, neemt overstromingsgevaar toe en heb je minder capaciteit voor waterberging”, aldus Joke Jansen van het Wetterskip. „Bovendien moet je stuwen, gemalen en dijken verhogen. Als we het peil wél met de bodem laten meedalen, krijg je meer verzilting en nog meer bodemdaling.”

En dat terwijl reguliere bodemdaling en extreme droogte en wateroverlast door klimaatverandering het Friese waterbeheer toch al steeds complexer en duurder maken. „Daar lopen we kneiterhard tegenaan en dan komt de daling door gas- en zoutwinning daar nog bovenop.”

colle

Leeuwarden | I
sea gaan de ko
hun collecties
hulp van vrijw
vincie Fryslân
uit voor het p
der.

Museumfedera
project. Doel is
baar maken va
pen voor het p
er een openba
bank waaruit i
matie kan opd

De subsidie ko
herstelpakket
de provincie k
napandemie e

Frie
op

Kollum | T
brandweer
derdagocht
Roemenië
Zuidoost-
aal naar d
ine te bre

Dat meldt
ter bij Veil
waar Bran
De Friese
melden d
onder me
handscho
om naar C
de brandv
kan gebr

Sneek |
zoek na
trainer
gaf din
kennen
taken n
langer
gevoel
de strij

„Omdat
willen b
club het
stoppen
wedstri
weken
valt er v
verklaa
opmerk
momer
de hoo

De oef
eer aar